

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 27 Δεκεμβρίου 2020
(OR. en)

14337/1/20
REV 1

UK 137

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2020) 857 final/2
Θέμα:	Σύσταση για ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την έγκριση της σύναψης, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της συμφωνίας μεταξύ της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας σχετικά με τη συνεργασία για τις ασφαλείς και ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας, και της σύναψης, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2020) 857 final/2.

συνημμ.: COM(2020) 857 final/2

Βρυξέλλες, 26.12.2020
COM(2020) 857 final/2

COM(2020) 857 final of 25.12.2020 downgraded on 26.12.2020.

Σύσταση για

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την έγκριση της σύναψης, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της συμφωνίας μεταξύ της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας σχετικά με τη συνεργασία για τις ασφαλείς και ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας, και της σύναψης, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Στις 29 Μαρτίου 2017 το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας (στο εξής: Ηνωμένο Βασίλειο) γνωστοποίησε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (στο εξής: Ευρατόμ ή Κοινότητα) σύμφωνα με το άρθρο 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (Συνθήκη ΕΕ).

Μετά την έγκριση του Συμβουλίου στις 22 Μαΐου 2017, η Επιτροπή διαπραγματεύθηκε συμφωνία με το Ηνωμένο Βασίλειο η οποία καθορίζει τις λεπτομερείς ρυθμίσεις για την αποχώρησή του από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας. Στις 30 Ιανουαρίου 2020, κατόπιν έγκρισης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΕΕ) 2020/135¹ σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, της συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (στο εξής: συμφωνία αποχώρησης). Η συμφωνία αποχώρησης τέθηκε σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 2020 και προβλέπει μεταβατική περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας το δίκαιο της Ένωσης θα εφαρμόζεται για το Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού σύμφωνα με την εν λόγω συμφωνία. Η περίοδος αυτή θα λήξει στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Στους προσανατολισμούς της 23ης Μαρτίου 2018 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επανέλαβε τη βούληση της Ένωσης να έχει στο μέλλον όσο το δυνατόν στενότερη εταιρική σχέση με το Ηνωμένο Βασίλειο. Σύμφωνα με τους εν λόγω προσανατολισμούς, η εν λόγω εταιρική σχέση θα πρέπει να καλύπτει την εμπορική και οικονομική συνεργασία καθώς και άλλους τομείς. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθόρισε τους εν λόγω προσανατολισμούς σε σχέση με τη συνολική συναντίληψη για το πλαίσιο της μελλοντικής σχέσης, η οποία επρόκειτο να προσδιορίζεται σε πολιτική διακήρυξη που συμφωνήθηκε μεταξύ της Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου και η οποία θα συνόδευε τη συμφωνία αποχώρησης και θα αναφερόταν σε αυτήν.

Η πολιτική διακήρυξη που συνοδεύει τη συμφωνία αποχώρησης καθορίζει το πλαίσιο της μελλοντικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου² (στο εξής: πολιτική διακήρυξη). Καθορίζει τις παραμέτρους «μιας φιλόδοξης, ευρείας, βαθιάς και ευέλικτης εταιρικής σχέσης που θα καλύπτει το εμπόριο και την οικονομική συνεργασία, με πυρήνα μια συνολική και ισορροπημένη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών, την επιβολή του νόμου και την ποινική δικαιοσύνη, την εξωτερική πολιτική, την ασφάλεια και την άμυνα και ευρύτερους τομείς συνεργασίας». Όσον αφορά τον τομέα της πυρηνικής ενέργειας για ειρηνικούς σκοπούς, στην πολιτική διακήρυξη αναφέρεται ότι: «[α]ναγνωρίζοντας τη σημασία της πυρηνικής ασφάλειας και μη διάδοσης, η μελλοντική σχέση θα πρέπει να περιλαμβάνει μια συμφωνία πυρηνικής συνεργασίας ευρέος φάσματος μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) και του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με τις ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας, που θα βασίζεται σε δεσμεύσεις

¹ Απόφαση (ΕΕ) 2020/135 του Συμβουλίου, της 30ής Ιανουαρίου 2020, σχετικά με τη σύναψη της συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ L 29 της 31.1.2020, σ. 1).

² Πολιτική διακήρυξη για τον καθορισμό του πλαισίου της μελλοντικής σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου (ΕΕ C 34 της 31.1.2020, σ. 1).

απέναντι στα υφιστάμενα υψηλά πρότυπα τους σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια». Επεσήμανε, επίσης: «[...] την πρόθεση του Ηνωμένου Βασιλείου να συνδεθεί με τα προγράμματα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ [...]».

Το άρθρο 184 της συμφωνίας αποχώρησης ορίζει ότι η «Ένωση και το Ηνωμένο Βασίλειο καταβάλλουν κάθε προσπάθεια, καλή τη πίστει και με πλήρη σεβασμό στην εθνική έννομη τάξη τους, ώστε να προβούν στις κατάλληλες ενέργειες με σκοπό την ταχεία διαπραγμάτευση των συμφωνιών που θα διέπουν τη μελλοντική τους σχέση όπως αναφέρεται στην πολιτική τους διακήρυξη της 17ης Οκτωβρίου 2019 και να προβούν στις σχετικές διαδικασίες για την κύρωση ή τη σύναψη των εν λόγω συμφωνιών, με σκοπό να εξασφαλιστεί ότι οι εν λόγω συμφωνίες εφαρμόζονται, στο βαθμό του δυνατού, από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου».

Στις 25 Φεβρουαρίου 2020 το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/266³ με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων με το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας για νέα συμφωνία εταιρικής σχέσης και τις οδηγίες που καθορίζονται στην προσθήκη της εν λόγω απόφασης για τη διαπραγμάτευση μιας νέας εταιρικής σχέσης με το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας (στο εξής: οδηγίες διαπραγμάτευσης). Η Επιτροπή ορίστηκε διαπραγματευτής της Ένωσης.

Όσον αφορά την πυρηνική ενέργεια για ειρηνικούς σκοπούς, στις οδηγίες διαπραγμάτευσης αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «[σ]τόχος των διαπραγματεύσεων είναι η δημιουργία μιας νέας εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ένωσης και, κατά περίπτωση, της Ευρατόμ, και του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία θα είναι περιεκτική και θα καλύπτει τους τομείς ενδιαφέροντος που περιγράφονται στην πολιτική διακήρυξη [...]» και ότι «[α]ναγνωρίζοντας τη σημασία της πυρηνικής ασφάλειας, της προστασίας από την ακτινοβολία και της μη διάδοσης, η σκοπούμενη εταιρική σχέση θα πρέπει να περιλαμβάνει διατάξεις συνεργασίας ευρέος φάσματος μεταξύ της Ευρατόμ και του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με τις ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας».

Μια τέτοια συμφωνία θα επιτρέψει στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ευρατόμ να καθιερώσουν συνεργασία σε διάφορους τομείς του πεδίου της πυρηνικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της πυρηνικής έρευνας. Στην πολιτική διακήρυξη υπογραμμίστηκε το ενδιαφέρον του Ηνωμένου Βασιλείου να συνδεθεί με το πρόγραμμα έρευνας της Ευρατόμ, ενώ στις οδηγίες διαπραγμάτευσης αναφέρεται ότι η σκοπούμενη εταιρική σχέση θα πρέπει να θεσπίσει γενικές αρχές, όρους και προϋποθέσεις για τη συμμετοχή και συμβολή του Ηνωμένου Βασιλείου στα προγράμματα της Ένωσης και της Ευρατόμ, υπό τους όρους που καθορίζονται στις αντίστοιχες πράξεις. Δεδομένου ότι το Ηνωμένο Βασίλειο διαθέτει μακροχρόνια εμπειρογνομosύνη στον τομέα της πυρηνικής έρευνας, ιδίως στον τομέα της ενέργειας σύντηξης, και ότι η Ευρατόμ δραστηριοποιείται διεθνώς στην ανάπτυξη αυτού του τομέα, η εν λόγω σύνδεση θα ωφελήσει τόσο την Ευρατόμ όσο και το Ηνωμένο Βασίλειο. Πιο συγκεκριμένα, η εν λόγω σύνδεση θα επιτρέψει στο Ηνωμένο Βασίλειο να συμμετάσχει ως συνδεδεμένη τρίτη χώρα στο πρόγραμμα έρευνας της Ευρατόμ και στις ευρωπαϊκές δραστηριότητες σύντηξης, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ITER, μέσω της συμμετοχής του, ως τρίτη χώρα, στην ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη («Σύντηξη για ενέργεια»).

³ Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/266 του Συμβουλίου με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων με το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας για νέα συμφωνία εταιρικής σχέσης (ΕΕ L 58 της 27.2.2020, σ. 53).

Η Επιτροπή διεξήγαγε τις διαπραγματεύσεις εντός του πλαισίου που καθορίστηκε από τις οδηγίες διαπραγμάτευσης της 25ης Φεβρουαρίου 2020, σε διαβούλευση με την EMA και την ομάδα «Ηνωμένο Βασίλειο» του Συμβουλίου.

Κατόπιν διαπραγματεύσεων, τα Μέρη κατέληξαν σε επίπεδο διαπραγματευτών σε συμφωνία σχετικά με τη συνεργασία για τις ασφαλείς και ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας (στο εξής: συμφωνία Ευρατόμ), καθώς και σε συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και των κρατών μελών τους, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου (στο εξής: συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας).

Η έναρξη εφαρμογής της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας αποτελεί ιδιαίτερα επείγον ζήτημα. Ως πρώην μέλος, το Ηνωμένο Βασίλειο έχει εκτενείς δεσμούς με την Ένωση, σε ένα ευρύ φάσμα οικονομικών και άλλων τομέων. Εάν δεν υπάρχει εφαρμοστέο πλαίσιο που να ρυθμίζει τις σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2020, οι σχέσεις αυτές θα διαταραχθούν σημαντικά, με δυσμενείς επιπτώσεις για ιδιώτες, επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Η ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων επιτεύχθηκε μόλις λίγο χρόνο πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Η καθυστέρηση αυτή δεν θα πρέπει να θίξει τον δημοκρατικό έλεγχο που οφείλει να ασκήσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σύμφωνα με τις Συνθήκες. Εξαιτίας αυτών των εξαιρετικών περιστάσεων και για λόγους συνέπειας με τη χωριστή διαδικασία για την υπογραφή και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας εξ ονόματος της Ένωσης, η Επιτροπή συνιστά την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας και σε θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ευρατόμ.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Τόσο στους προσανατολισμούς του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 23ης Μαρτίου 2018 όσο και στην πολιτική διακήρυξη διατυπώνεται έκκληση για στενή εταιρική σχέση μεταξύ της Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου στο μέλλον.

Η συμφωνία Ευρατόμ επιβεβαιώνει τη σαφή δέσμευση των δύο Μερών υπέρ της μη διάδοσης και υπέρ ενός υψηλού επιπέδου πυρηνικής ασφάλειας προκειμένου να διασφαλιστούν οι ασφαλείς και ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας. Η εν λόγω συμφωνία συνάδει με την πολιτική της Κοινότητας στον τομέα της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού. Με σκοπό τη συνέχιση της συνολικής σχέσης συνεργασίας μεταξύ της Ευρατόμ και του Ηνωμένου Βασιλείου, η σημασία της σύναψης αυτής της χωριστής συμφωνίας Ευρατόμ έγκειται κυρίως στο αμοιβαίο συμφέρον για τη θέσπιση σταθερού νομικού πλαισίου το οποίο θα προωθήσει την ισότιμη και αμοιβαία συνεργασία για τις ασφαλείς και ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας και θα διευκολύνει την ανταλλαγή πυρηνικού υλικού, εξοπλισμού και τεχνολογιών, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι το Ηνωμένο Βασίλειο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας για ειρηνικούς σκοπούς και ότι υπάρχει σημαντική αλληλεπίδραση μεταξύ των Μερών στον τομέα αυτό.

Για την Ευρατόμ, το ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη σύναψη της παρούσας συμφωνίας απορρέει από το γεγονός ότι εξασφαλίζει συνεχή συνεργασία στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας, των πυρηνικών διασφαλίσεων και της πυρηνικής έρευνας και ανάπτυξης και προβλέπει ένα κατάλληλο επίπεδο διασφαλίσεων, φυσικής προστασίας και προτύπων ελέγχου των εξαγωγών. Η συμφωνία Ευρατόμ διευκολύνει περαιτέρω εμπορικές συναλλαγές στον πυρηνικό τομέα μεταξύ των Μερών και με άλλες τρίτες χώρες με τις οποίες η Κοινότητα έχει συνάψει παρόμοιες συμφωνίες συνεργασίας. Η συμφωνία Ευρατόμ διασφαλίζει επίσης ότι οι αρχές της κοινής πυρηνικής αγοράς στο πλαίσιο της συνθήκης για την ίδρυση της

Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (στο εξής: Συνθήκη Ευρατόμ) εφαρμόζονται στα είδη που καλύπτονται από τη συμφωνία και απαιτεί οι μεταφορές των εν λόγω ειδών και η παροχή των σχετικών υπηρεσιών να πραγματοποιούνται υπό θεμιτές εμπορικές συνθήκες.

Η σύναψη της συμφωνίας Ευρατόμ θα διαμορφώσει μακροπρόθεσμο και σταθερό πλαίσιο τόσο για αμφότερα τα Μέρη όσο και για τις κυβερνήσεις και τους βιομηχανικούς φορείς τους, με βάση το οποίο θα είναι δυνατή η ανάπτυξη της συνεργασίας και θα ενθαρρυνθεί και θα διευκολυνθεί η επιστημονική συνεργασία και ανάπτυξη στο πεδίο της πυρηνικής ενέργειας, στη βάση του αμοιβαίου οφέλους, της ισότητας και της αμοιβαιότητας.

Η συμφωνία Ευρατόμ βασίζεται σε προηγούμενες συμφωνίες στον τομέα αυτόν, καθώς υπάρχουν ήδη οκτώ συμφωνίες πυρηνικής συνεργασίας της Ευρατόμ με τρίτες χώρες (με τις ΗΠΑ, τον Καναδά, την Αυστραλία, την Ιαπωνία, το Καζακστάν, το Ουζμπεκιστάν, την Ουκρανία και την Αργεντινή).

Η καινοτομία της παρούσας συμφωνίας Ευρατόμ είναι ότι περιέχει ευρύτερες και πιο φιλόδοξες διατάξεις σχετικά με τη συνεργασία στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας σύμφωνα με την πολιτική διακήρυξη και σχετικά με τις μεταφορές πυρηνικών τεχνολογιών σύμφωνα με τις οδηγίες διαπραγμάτευσης.

Η συνεργασία στον τομέα της πυρηνικής έρευνας και, πιο συγκεκριμένα, η σύνδεση του Ηνωμένου Βασιλείου ως τρίτης χώρας με το πρόγραμμα έρευνας και τις δραστηριότητες «Σύντηξη για ενέργεια» της Ευρατόμ θα επιτρέψει στο Ηνωμένο Βασίλειο να συνεχίσει να προσφέρει την εμπειρογνωσία που διαθέτει στον τομέα των δραστηριοτήτων σχάσης και σύντηξης, συμπεριλαμβανομένων των συναφών με τον ITER δραστηριοτήτων. Η σύνδεση αυτή θα υλοποιηθεί μέσω της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας και των πρωτοκόλλων αυτής και θα συμβάλει καθοριστικά στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πυρηνικής έρευνας, στην οποία το Ηνωμένο Βασίλειο συνιστούσε σημαντικό παράγοντα ως κράτος μέλος της Ευρατόμ.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης και της Κοινότητας Ευρατόμ**

Η συμφωνία Ευρατόμ συμπληρώνει τη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας, σέβεται πλήρως τις Συνθήκες και διατηρεί την ακεραιότητα και την αυτονομία των έννομων τάξεων της Κοινότητας Ευρατόμ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προωθεί τις αξίες, τους στόχους και τα συμφέροντα της Κοινότητας Ευρατόμ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διασφαλίζει τη συνοχή, την αποτελεσματικότητα και τη συνέχεια των πολιτικών και των δράσεών τους.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η ειδική νομική βάση για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη της συμφωνίας Ευρατόμ, καθώς και της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, είναι το άρθρο 101 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

3. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Το εύρος της συνεργασίας που προβλέπεται στη συμφωνία Ευρατόμ είναι εκτεταμένο και συνάδει με τις οδηγίες διαπραγμάτευσης του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 2020. Περιλαμβάνει τομείς ενδιαφέροντος που προσδιορίζονται στην πολιτική διακήρυξη.

Η συμφωνία Ευρατόμ σέβεται την αυτονομία λήψης αποφάσεων της Ευρατόμ και της Ένωσης καθώς και την έννομη τάξη τους, και την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς, συμπεριλαμβανομένης της κοινής πυρηνικής αγοράς. Η συμφωνία Ευρατόμ αποτυπώνει το καθεστώς του Ηνωμένου Βασιλείου ως τρίτης χώρας που δεν μπορεί να έχει τα ίδια δικαιώματα και να απολαμβάνει τα ίδια οφέλη με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Κοινότητας Ευρατόμ. Η συμφωνία Ευρατόμ βασίζεται σε ένα πλαίσιο διακυβέρνησης που είναι χαρακτηριστικό για τις υφιστάμενες συμφωνίες πυρηνικής συνεργασίας Ευρατόμ.

Το σχέδιο κειμένου της πρότασης της Επιτροπής για τη συμφωνία Ευρατόμ αποτελείται από 25 άρθρα και ένα παράρτημα.

Το άρθρο 1 ορίζει τον στόχο της συμφωνίας Ευρατόμ, ο οποίος είναι να αποτελέσει πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Ευρατόμ και του Ηνωμένου Βασιλείου για τις ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας, με βάση το αμοιβαίο όφελος και την αμοιβαιότητα και υπό την επιφύλαξη των αντιστοίχων εξουσιών εκάστου Μέρους.

Στο άρθρο 2 παρέχονται ορισμοί. Το εύρος και οι μορφές της πυρηνικής συνεργασίας (άρθρα 3 και 4) περιλαμβάνουν κυρίως τις μεταφορές πυρηνικών υλικών, μη πυρηνικών υλικών, εξοπλισμού και τεχνολογίας· τις πυρηνικές διασφαλίσεις· τη φυσική προστασία· την έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, την ασφαλή διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της γεωλογικής διάθεσης· την πυρηνική ασφάλεια και ακτινοπροστασία, συμπεριλαμβανομένης της ετοιμότητας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και της παρακολούθησης των επιπέδων ραδιενέργειας στο περιβάλλον· τη χρήση ραδιοϊσοτόπων και ακτινοβολίας στη γεωργία, τη βιομηχανία, την ιατρική και την έρευνα· τις κανονιστικές πτυχές της ειρηνικής χρήσης της πυρηνικής ενέργειας· την ανταλλαγή πληροφοριών σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, όπως οι πυρηνικές διασφαλίσεις, η πυρηνική ασφάλεια, τα επίπεδα ραδιενέργειας στο περιβάλλον και ο εφοδιασμός με ραδιοϊσότοπα κ.λπ.

Η συμφωνία Ευρατόμ ορίζει περαιτέρω τα είδη που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία (άρθρο 5). Υπογραμμίζεται ότι τα πυρηνικά υλικά υπόκεινται σε ειδικές διατάξεις ελέγχου διασφαλίσεων (για την Κοινότητα: τις διασφαλίσεις της Ευρατόμ δυνάμει της Συνθήκης Ευρατόμ και τις διασφαλίσεις του ΔΟΑΕ και τα πρόσθετα πρωτόκολλα· για το Ηνωμένο Βασίλειο: το εγχώριο σύστημα διασφαλίσεων και τις διασφαλίσεις του ΔΟΑΕ και τα πρόσθετα πρωτόκολλα) (άρθρο 6). Η συμφωνία Ευρατόμ περιλαμβάνει ένα άρθρο σχετικά με τη φυσική προστασία (άρθρο 7).

Στο άρθρο 8 της συμφωνίας Ευρατόμ διασφαλίζεται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο εξακολουθεί να διατηρεί κατάλληλο επίπεδο πυρηνικής ασφάλειας και ότι η Ευρατόμ και το Ηνωμένο Βασίλειο συνεργάζονται για τη συνεχή βελτίωση των διεθνών προτύπων και συμβάσεων πυρηνικής ασφάλειας καθώς και για την εφαρμογή τους· προβλέπει επίσης τη συνέχιση της συνεργασίας μέσω της πιθανής συμμετοχής του Ηνωμένου Βασιλείου ως τρίτης χώρας σε διάφορα συστήματα και ομάδες της Κοινότητας, όπως καθιερωμένα κοινοτικά συστήματα για την παρακολούθηση και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα επίπεδα ραδιενέργειας στο περιβάλλον [το σύστημα ταχείας ανταλλαγής πληροφοριών σε περίπτωση εκτάκτου κινδύνου από ακτινοβολίες στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ECURIE), η ευρωπαϊκή πλατφόρμα ανταλλαγής δεδομένων ακτινοβολίας (EURDEP), καθώς και η ευρωπαϊκή ομάδα υψηλού επιπέδου για την πυρηνική ασφάλεια και τη διαχείριση αποβλήτων (ENSREG)].

Η συμφωνία Ευρατόμ περιέχει επίσης διατάξεις σχετικά με τις μεταφορές, τις περαιτέρω μεταφορές πυρηνικών ειδών που υπόκεινται στη συμφωνία, και τη διευκόλυνση του εμπορίου

(άρθρο 9). Προβλέπει επίσης ένα συμφωνημένο πλαίσιο εντός του οποίου αμφότερα τα Μέρη μπορούν να εκτελούν δραστηριότητες εμπλουτισμού και επανεπεξεργασίας (άρθρο 10 και 11).

Η συμφωνία Ευρατόμ περιλαμβάνει επίσης διατάξεις σχετικά με τη συνεργασία στον τομέα της πυρηνικής έρευνας και ανάπτυξης, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει τη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου ως τρίτης χώρας στα προγράμματα και τις δραστηριότητες έρευνας και κατάρτισης της Κοινότητας· και τη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου στην ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη («Σύντηξη για ενέργεια») σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας (άρθρο 12).

Ακολουθούν ειδικές διατάξεις σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών και τεχνικής εμπειρογνομosύνης (άρθρο 13), τη διανοητική ιδιοκτησία (άρθρο 14), τις διοικητικές ρυθμίσεις (άρθρο 15) και την εφαρμογή (άρθρο 16). Προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή εφαρμογή και εκτέλεση της συμφωνίας Ευρατόμ, παρεμβάλλονται ειδικά άρθρα σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο (άρθρο 17), τις υφιστάμενες συμφωνίες (άρθρο 18), τη μικτή επιτροπή (άρθρο 19), τη διαβούλευση (άρθρο 20), την επίλυση διαφορών (άρθρο 21), τη διακοπή της συνεργασίας σε περίπτωση σοβαρής παραβίασης (άρθρο 22), τις τροποποιήσεις (άρθρο 23), την έναρξη και τη διάρκεια ισχύος (άρθρο 24) και τα αυθεντικά κείμενα (άρθρο 25).

Το παράρτημα περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις σχετικά με την επανεπεξεργασία.

Μέσω πρωτοκόλλου στο πέμπτο μέρος της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας, το Ηνωμένο Βασίλειο θα συμμετάσχει στο πρόγραμμα έρευνας της Ευρατόμ ως συνδεδεμένη τρίτη χώρα. Το Ηνωμένο Βασίλειο θα καταστεί επίσης μέλος, ως συνδεδεμένη τρίτη χώρα, της επιχείρησης «Σύντηξη για ενέργεια». Η σύνδεση αυτή θα είναι σύμφωνη με την απόφαση του Συμβουλίου, της 27ης Μαρτίου 2007, περί ιδρύσεως της κοινής επιχείρησης «Σύντηξη για ενέργεια», και τα καταστατικά της που επισυνάπτονται στην εν λόγω απόφαση, όπως τροποποιήθηκε τελευταία ή πρόκειται να τροποποιηθεί στο μέλλον, συμβάλλοντας στη μελλοντική επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία στον τομέα της ελεγχόμενης πυρηνικής σύντηξης μέσω της σύνδεσης του Ηνωμένου Βασιλείου με το πρόγραμμα Ευρατόμ.

Μέσω της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας, οντότητες του Ηνωμένου Βασιλείου μπορούν να συμμετέχουν σε άμεσες δράσεις του Κοινού Κέντρου Ερευνών.

Οι ιδιαιτερότητες της συμμετοχής του Ηνωμένου Βασιλείου ως συνδεδεμένης τρίτης χώρας στο πρόγραμμα έρευνας της Ευρατόμ και στις δραστηριότητες σύντηξης που διεξάγονται από την επιχείρηση «Σύντηξη για ενέργεια», συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ITER, παρατίθενται λεπτομερώς σε πρωτόκολλο του πέμπτου μέρους της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Επιτροπή θεωρεί ότι τόσο η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας όσο και η συμφωνία Ευρατόμ, η έγκριση των οποίων προτείνεται:

— είναι σύμφωνες με τις οδηγίες διαπραγμάτευσης που εξέδωσε το Συμβούλιο στις 25 Φεβρουαρίου 2020·

— επιβεβαιώνουν τη σαφή δέσμευση των δύο Μερών υπέρ της μη διάδοσης και υπέρ της διατήρησης υψηλού επιπέδου πυρηνικής ασφάλειας προκειμένου να διασφαλιστούν οι ασφαλείς και ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας·

— συνάδουν με την πολιτική της Κοινότητας στον τομέα της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού·

— θα ενισχύσουν περαιτέρω τις πολύ καλές σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου στον τομέα της συνεργασίας στην ενεργειακή πολιτική· και

— θα ενισχύσουν περαιτέρω τη συνεργασία μεταξύ των Μερών στον τομέα της πυρηνικής έρευνας, ιδίως όσον αφορά την ανάπτυξη της ενέργειας από τη σύντηξη.

Η Επιτροπή συνιστά, επομένως, στο Συμβούλιο να εγκρίνει, σύμφωνα με το άρθρο 101 δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης Ευρατόμ, τη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας και τη συμφωνία μεταξύ της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας σχετικά με τη συνεργασία για τις ασφαλείς και ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας, η οποία προσαρτάται στην παρούσα σύσταση.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την έγκριση της σύναψης, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της συμφωνίας μεταξύ της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας σχετικά με τη συνεργασία για τις ασφαλείς και ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας, και της σύναψης, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (στο εξής: Συνθήκη Ευρατόμ), και ιδίως το άρθρο 101 δεύτερο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 25 Φεβρουαρίου 2020 το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αρχίσει διαπραγματεύσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο για νέα συμφωνία εταιρικής σχέσης. Κατόπιν διαπραγματεύσεων, τα Μέρη κατέληξαν σε επίπεδο διαπραγματευτών σε συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου, αφετέρου (στο εξής: συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας) και σε συμφωνία μεταξύ της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας σχετικά με τη συνεργασία για τις ασφαλείς και ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας.
- (2) Η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας καλύπτει θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (στο εξής: Κοινότητα), συγκεκριμένα τη σύνδεση στο πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ και στην ευρωπαϊκή κοινή επιχείρηση για τον ITER, και διέπεται από τις διατάξεις του πέμπτου μέρους της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας [Συμμετοχή σε προγράμματα της Ένωσης, χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και δημοσιονομικές διατάξεις]. Συνεπώς, η συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας θα πρέπει επίσης να συναφθεί εξ ονόματος της Κοινότητας όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στη Συνθήκη Ευρατόμ. Η υπογραφή και η σύναψη της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπόκειται σε χωριστή διαδικασία.
- (3) Υπενθυμίζεται ότι σχέδια διμερών συμφωνιών μεταξύ ενός κράτους μέλους της Κοινότητας και του Ηνωμένου Βασιλείου που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης Ευρατόμ, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών που έχουν ως αντικείμενο την ανταλλαγή επιστημονικών ή βιομηχανικών γνώσεων στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, μπορούν να συνάπτονται υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι όροι και οι διαδικαστικές απαιτήσεις των άρθρων 29 και 103 της εν λόγω Συνθήκης.

- (4) Η σύναψη, από την Επιτροπή, της συμφωνίας μεταξύ της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας σχετικά με τη συνεργασία για τις ασφαλείς και ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας θα πρέπει να εγκριθεί.
- (5) Η σύναψη, από την Επιτροπή, της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας θα πρέπει να εγκριθεί.
- (6) Η έναρξη εφαρμογής της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας αποτελεί ιδιαίτερα επείγον ζήτημα. Ως πρώην μέλος, το Ηνωμένο Βασίλειο έχει εκτενείς δεσμούς με την Ένωση, σε ένα ευρύ φάσμα οικονομικών και άλλων τομέων. Εάν δεν υπάρχει εφαρμοστέο πλαίσιο που να ρυθμίζει τις σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, στις 31 Δεκεμβρίου 2020, οι σχέσεις αυτές θα διαταραχθούν σημαντικά, με δυσμενείς επιπτώσεις για ιδιώτες, επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Δεδομένης της εξαιρετικής κατάστασης του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά την Ένωση, του επείγοντος χαρακτήρα της κατάστασης λόγω της λήξης της μεταβατικής περιόδου στις 31 Δεκεμβρίου 2020, και της ανάγκης να δοθεί επαρκής χρόνος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τον δέοντα έλεγχο του κειμένου της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας, η εν λόγω συμφωνία θα πρέπει να εφαρμοστεί σε προσωρινή βάση και όσον αφορά θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας. Η προσωρινή εφαρμογή θα πρέπει να περιορίζεται χρονικά, όπως ορίζεται στο άρθρο FINPROV.11(2) [Έναρξη ισχύος και προσωρινή εφαρμογή] της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Εγκρίνεται η σύναψη από την Επιτροπή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, της συμφωνίας μεταξύ της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας σχετικά με τη συνεργασία για τις ασφαλείς και ειρηνικές χρήσεις της πυρηνικής ενέργειας.

Εγκρίνεται η σύναψη από την Επιτροπή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεών της για την προσωρινή εφαρμογή, όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

Τα κείμενα των συμφωνιών επισυνάπτονται στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει από την ημέρα της έκδοσής της.

Βρυξέλλες, 26.12.2020

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*